

Innspill til Motorferdsellovutvalget

Bakgrunn

Denne vinteren har det blitt klart at Lierne kommune og Statsforvalteren i Trøndelag har ulikt syn på tolkningen av motorferdsloven § 6. I et dialogmøte 8. februar ble det klart at våre tolkninger av bestemmelsen ikke er forenlige. Ettersom dialogmøtet ble avholdt etter fristens utløp, håper vi likevel dette innspillet blir tatt med videre. Vi synes det er viktig med et regelverk som i best mulig grad legger til rette for lik tolkning både hos statsforvaltere og kommuner, samtidig som det gir rom for lokale tilpasninger i et land med svært ulike utfordringer på dette området.

Om Lierne

Lierne er en kommune på 2962 kvadratkilometer, og med i underkant av 1300 innbyggere. Med andre ord er kommunen tynt befolket, og har store villmarksarealer som i liten grad er påvirket av turisme. Det er en større utfordring å få flere besøkende enn å begrense mengden besøk.

Lierne kommune har åpnet 40 mil med rekreasjonsløyper. Kontrollert ferdsel har ført til at regelverket for det aller meste respekteres, og det lite problemer med ulovlig kjøring. Befolkningen har stort sett forståelse og respekt for reglene og avgjørelsene som tas.

Det har vært et aktivt valg i kommunen at hyttefelter skal etableres i tilknytning til vei, og at hytteutbygging på fjellet skal begrenses. I stedet har blant annet Fjellstyrene fått bygge noen hytter i fjellet, slik at det likevel skal være en mulighet for å overnatte der og bruke hyttene som utgangspunkt for videre turisme og bruk av statsallmenninger og nasjonalparker.

Hyttene ligger som regel minimum 4-5 kilometer fra brøytet vintervei, gjerne omkring en mil inn i fjellet med stigning på flere hundre høydemeter fra turens start. De ligger ikke i hyttefelt, men som regel enkeltvis. I likhet med store deler av villmarksområdene, er flere av hyttene kun tilgjengelig for store deler av befolkningen vinterstid, når man kan ta seg frem med snøscooter. For barnefamilier er det for eksempel uaktuelt å ha med seg oppakning til en hel familie i sekk eller pulk og gå i over en mil. Det handler ikke om latskap eller helse, men praktisk umulighet for de aller fleste.

Når man er kommet inn i fjellet, er det kultur for å fiske og gå skiturer. Muligheten for å besøke disse områdene med snøscooter legger til rette for bruk av vidstrakte vidder på ski og for jakt og fiske, snøscooteren erstatter altså ikke mer tradisjonelt friluftsliv.

Problemstillingen

Lierne kommune har i lengre tid gitt dispensasjon til kjøring med egen snøscooter for transport av bagasje til leid eller lånt hytte etter motorferdsloven § 6. Denne praksisen har kommunen hatt i flere tiår. Praksisen har fungert godt, og vært med å sikre god kontroll over kjøringen. Dispensasjonene er begrenset i antall turer, etter kartfestet trasé og kun på bestemte datoer.

Praksisen er i hovedsak begrunnet i to reelle hensyn:

Det ene er hensynet til motorferdsellovens formål: dersom man skulle henvist til leiekjøring i stedet, ville leiekjøreren kjørt to tomme turer i forbindelse med transporten. Kommunen har ansett dispensasjon til å kjøre med egen snøscooter til å best oppfylle formålet i loven - å begrense unødvendig kjøring.

Det andre er hensynet til beredskap. Fjellhyttene i Lierne har som regel ikke telefondekning. Dersom noe skulle skje når man er på en slik hytte, er snøscootertransport som regel beste mulighet for å

hente folk ut av fjellet. Om de kan foreta slik umiddelbar transport selv, vil det være en stor fordel. Å lete etter dekning for å kalle etter hjelp kan koste tid man ikke nødvendigvis har til rådighet.

I tillegg ser vi at mange av dispensasjonene vi gir, dreier seg om bruk av familiehytter. Når hytta går over til neste generasjon, mister søsken muligheten til dispensasjon for kjøring med hjemmel i § 5c. Da må søsken og andre søke etter § 6.

Det er først i år at Statsforvalteren i Trøndelag har omgjort vedtak etter denne bestemmelsen. Omgjøringene er gjort ut fra en argumentasjon om at vilkårene i forskriftsbestemmelsen ikke er oppfylt, hovedsakelig fordi leiekjøring er en teoretisk mulighet. Teoretisk er den fordi dersom alle som fikk dispensasjon i dag skulle benytte seg av leiekjøring, så hadde ikke tilbudet dekket etterspørselen. Fordi hyttene ligger spredt og med ulike startpunkter for turen, er det ikke mulig å rekke over engang to turer samme helg dersom disse er i hver sin ende av kommunen.

Kommunen er enig i at dette er en streng unntaksbestemmelse, men vi er ikke enige i at leiekjøring som teoretisk mulighet er nok til avslag etter bestemmelsen, ei heller at reelle hensyn eller lokale forhold ikke bør spille noen rolle. Vi mener vi har fulgt lovens og forskriftens skillelinje mellom nytte- og turkjøring, og kun gitt dispensasjon til nytteformål.

Nytt lovverk

Det bør først og fremst tas stilling til hvilket departement ny motorferdsellov skal tilhøre. Dette avhenger av hvordan utvalget mener motorferdselen stiller seg i dagens og morgendagens samfunn. I en ny lov bør det tas noen verdivalg, og hensyn til at fremtidens motorfartøy er elektrisk drevet, med følgene det får.

Vi håper utvalget ser at det ikke må være noe motsetningsforhold mellom motorferdsel og friluftsliv. Tvert imot, kan motorferdsel være en tilrettelegger for friluftsliv på mange steder og det er ikke minst viktig for beredskapen til alle som ferdes i fjellet om vinteren.

Spørsmålet bør holdes opp mot dem som bruker båt eller bil til eller fra sine hytter. Det vil virke urimelig dersom det å benytte hytter i fjellet anses å ha lavere rekreasjonsverdi enn å ha hytte langs sjøen.

Det bør i denne sammenhengen ikke ha noe å si om hytta er eid av den som ønsker å benytte den. Flere hytter i fjellet bør ikke være noe mål, derimot bør det være et mål å tilrettelegge slik at flere kan benytte de hyttene som allerede finnes. Vi vet at hyttebygging har en påvirkning på miljøet, samtidig som færre vil ha råd til å eie egen hytte. Å sidestille transport til egen og leid/lånt hytte vil således gi flere tilgang til områder som ellers er forbeholdt få.

Hva motorferdsel i utmark betyr, er svært ulikt over hele landet. Vi mener snøscooterkjøring på Hardangervidda og i Lierne er og bør være to helt forskjellige ting. Det er vanskelig å lage et lovverk tilpasset de ulike områdene, men det er viktig at kommuner som vår ikke glemmes i denne sammenhengen. I Lierne, hvor snøscooterkulturen ligner mer på Troms og Finnmark, handler muligheten til å benytte snøscooter om vinteren om muligheten til å benytte seg av fjellet. Dette er også fundamentalt for bolysten til en stor andel av de som bor og lever i kommunen, samt de over 1300 hytteeierne. Ikke minst er et forståelig og rimelig regelverk avgjørende for at kontrollen med unødvendig kjøring skal beholdes.